

Tweederde van de melkveehouders vervangt tepelvoeringen te laat

Een rubberen tepelvoering moet iedere 2.500 melkingen vervangen worden. Een siliconen voering om de 7.500 melkingen. Toch wacht twee derde van de Nederlandse melkveehouders te lang. En dan ligt mastitis op de loer. Het Uiergezondheidscentrum Nederland wil daar iets aan doen.

Tekst: Gertjan Zevenbergen – Foto: Willem van den Broek, Gertjan Zevenbergen

Bijna twee derde van de Nederlandse melkveehouders met meer dan vijftig melkkoeien vervangt de rubberen tepelvoeringen van de melkinstallatie te laat. Dat blijkt uit een steekproef onder tweehonderd melkveehouders die de GD begin dit jaar in opdracht van Uiergezondheidscentrum Nederland (UGCN) uitvoerde. Hoewel er veehouders bij zijn die hun voeringen eens per anderhalf jaar

vervangen, plaatsen de meeste veehouders iedere twaalf maanden nieuwe voeringen. En dan is met iedere tepelvoering beduidend vaker dan 2.500 keer gemolken. Zelfs al zou je twintig koeien melken met vier melkstellen, dan nog gaan de tepelvoeringen maar 250 dagen mee: net iets meer dan acht maanden dus. Een melkveehouder die honderd koeien melkt in een 2x8 melkstal en dus zestien melkstellen heeft, moet

de tepelvoeringen iedere zeven maanden vervangen. Melk je evenveel koeien in een 2x6 melkstal, dan ben je al na vijf maanden aan vervangen toe. Alleen als je 55 koeien in een 2x8 zou melken, gaan de tepelvoeringen precies een jaar mee. Het blijkt vooral op grotere bedrijven met meer dan honderd koeien mis te gaan. Van de melkveehouders op deze bedrijven vervangt een derde de tepelvoeringen zodra er tussen de 2.000 en 3.000 keer met een melkstel is gemolken. Twee derde melkt dan nog even door. Melkveehouders met minder dan vijftig melkkoeien doen het beter. Van hen vervangt 64 procent de tepelvoeringen voordat er 3.000 keer mee gemolken is. De overige 36 procent doet dat dus later. Soms is er dan zelfs bijna 10.000 keer met een tepelvoering gemolken.

▪ Onderhoudsbeurt

Dat veel melkveehouders zeggen de tepelvoeringen ieder jaar een keer te vervangen, lijkt logisch. Zeker op grotere bedrijven mag de melkmachineleverancier immers de voeringen vervangen tijdens de jaarlijkse onderhoudsbeurt. Ook begrijpelijk. Het vervangen van 64 voeringen, zoals in een 2x8 melkstal, is niet echt een leuk karweitje. Daar komt bij dat de bedrijven de afgelopen jaren fors groeiden, terwijl aan de melkinstallaties weinig of niets veranderde. Een groter aantal koeien moet door dezelfde melkstal en het aantal melkingen per stand en dus ook per melkstel stijgt. Daardoor zouden de tepelvoeringen eerder vervangen moeten worden.

UGCN start daarom in september een campagne waarin melkveehouders worden gewezen op de noodzaak van het tijdig vervangen van de tepelvoeringen. Nu al is een internetpagina actief waarop iedere veehouder aan de hand van het aantal koeien en melkstellen op het bedrijf kan berekenen

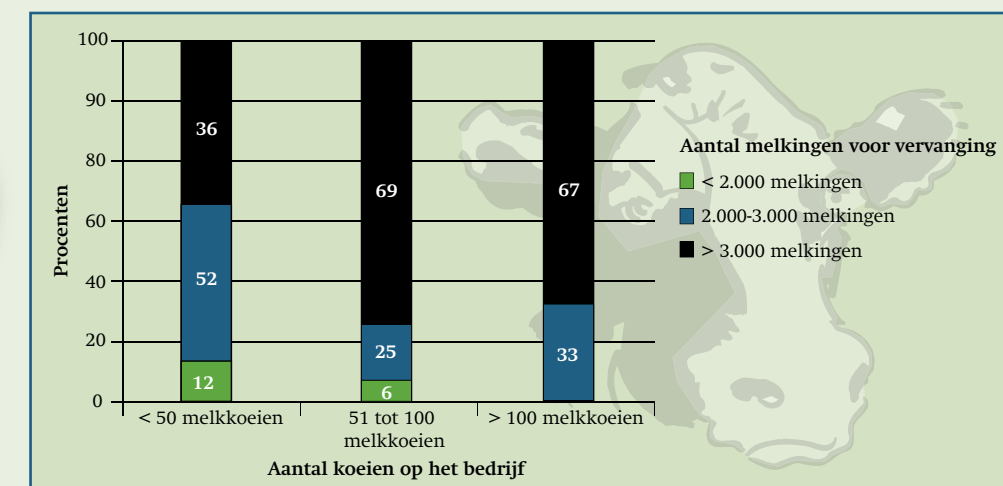

De tepelvoering is de enige verbinding tussen koe en melkmachine.

binnen hoeveel dagen de 2.500 melkingen zijn bereikt. Die 2.500 melkingen per tepelvoering is een duidelijke grens, meent Kees de Koning. Als melkwinningsspecialist van de Animal Sciences Group deed hij onderzoek naar melkinstallaties en tepelvoeringen. Uit zijn onderzoek, maar ook dat van zijn Engelse collega Eric Hillerton, blijkt dat de tepelvoering na 2.500 melkingen snel verouderd.

▪ Oudere voeringen

Zodra de tepelvoering in gebruik wordt genomen, gaat hij altijd op precies dezelfde plaats open en dicht. Omdat hij zich om de speen vouwt, zullen op de plaatsen waar de voering buigt na verloop van tijd scheurtjes ontstaan. In die scheurtjes kan vuil zich afzetten. Daarnaast zorgt melkvet en het verhitten van de voeringen tijdens de reiniging ervoor dat de samenstelling van het rubber verouderd en de voering langer wordt. Daardoor zal de voering na enige tijd minder goed open- en dichtgaan. Daardoor belast een oudere voering, nog altijd het enige directe contact tussen de koe en de melkmachine, de tepel op een andere manier dan bij nieuwe voeringen het geval is. Hillerton zag dat naarmate voeringen ouder werden, spenen eerder rood of blauw kleurden na het melken. Verkleurde bij een veestapel die met nieuwe tepelvoeringen werden gemolken maar 5 procent van de spenen, bij gebruik van

In de grafiek is af te lezen bij hoeveel melkingen veehouders hun tepelvoeringen vervangen. Vooral op grotere bedrijven wordt langer met een tepelvoering gemolken. Van de bedrijven met 51 tot 100 melkkoeien vervangt 69 procent de voering duidelijk te laat.

een tepelvoering die 5.800 keer een speen had gemolken, was dat bijna de helft. Daardoor treedt ook meer speenpuntverletting op en koeien melken niet goed meer uit. Ook blijft er meer melk in de uier achter. Was bij nieuwe voeringen in bijna 20 procent nog melk te vinden, bij de oude voeringen zat in 70 procent van de uiers nog melk. En of dat nog niet genoeg is: oude tepelvoeringen zuigen door de vervorming ook meer lucht. “De veranderingen ontstaan niet plotseling, maar geleidelijk. Als melker merk je er dus weinig van van”, geeft De Koning aan. Om echte problemen voor te zijn, raden zowel De Koning als Hillerton aan de voering vroegtijdig te vervangen. Rond de 2.500 melkingen dus. Ga je langer door, dan is de kans op mastitis door een te zware speenbelasting, maar ook doordat er te veel kiemen in de poriën van de voering achterblijven, groot.

▪ Melkrobot

Dat oude tepelvoeringen leiden tot meer mastitis bleek duidelijk uit een onderzoek dat ASG deed bij automatische melksystemen. Daaruit kwam namelijk naar voren dat oude tepelvoeringen in 13,8 procent van de gevallen de oorzaak waren van een celgetalstijging, zodra melkveehouders van een gangbare melkstal overstapten op een automatisch melksysteem. Daarmee was het ook de belangrijkste oorzaak van de

stijging van het celgetal. Dat robotboeren hun tepelvoeringen te laat vervangen, is niet vreemd. Doordat met één melkstel ongeveer zeventig koeien gemolken worden, zijn de tepelvoeringen immers sneller aan vervanging toe. Niet alle robotmelkers hebben dat meteen door. Zou je zeventig koeien met een robot driemaal daags melken, dan moet een normale rubberen tepelvoering iedere vijftien dagen vervangen worden. Een siliconen voering, die drie keer zolang meegaat, hoef je pas na 46 dagen te vervangen. ■

Vijf tepelvoeringtips

- 1 Vervang een rubberen tepelvoering na 2.500 melkingen.
- 2 Vervang een siliconen tepelvoering na 7.500 melkingen.
- 3 Schrijf de vervangingsdatum van de voering in een agenda of kalender.
- 4 Zorg ervoor dat de tepelvoering bij het grootste deel van de spenen maar ook bij de melkmachine past. De melkmachineleverancier kan daarbij helpen.
- 5 Zet de pulsatoren ook tijdens het reinigen aan. Daardoor gaan de tepelvoeringen ook tijdens het reinigen open en dicht en worden ze goed gereinigd.